

Előfizetési árak: helyben, vagy postán küldve: Egész évre... 10 ft - kr. Félévre... 5 - " Negyedévre... 2 - 50. Egy hóra... 1 - " Egyos szám 4 kr.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PART KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj: Négy hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többesrészű hirdetések alkalmán külön megbeszélendő. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyitlított közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Előfizethető helyben: Tegedli K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főir 1828. sz. alatt.)

A kártya.

A társadalom veszedelmes mérgei között, a legveszedelmesebb a kártya. Éhez, lerongyoltott gyermekek, beteg, busongó asszonyok, tönkre ment családok, elvesztett becsület, megutált élet: mind, mind a kártyázás dühének rettenetes következményei.

A becsület- és jellemzilárság tisztá fonytát elvesztett alakok szomorúan botorkálnak közöttünk. Lesütött szemek elijesztő tanúságot tesznek a kártya mindent megmérgező hatalmáról.

Egy könnyelmű perc kell csak az ember életében s örökre elbukva, későn hullatott könnyek záporával fájjalja aztán e szomorú szenvedély áldozata azt a gyáva pillanatot, mely érzék-zsibbasztó mámorálva nyügbe veté az ést s a kedély nyugalmát és a családi boldogságot megsemmisíté.

Két legnagyobb gyilkosa a társadalomnak: a kártya és a pálinka. Emez az alsó néposztályt teszi iszonyu következetességgel tönkre, amaz meg a műveltebb osztály finomultabb idegeit veti a minden erkölcsi törvényt lábba taposó szenvedélyek karjaiba.

A családra nézve veszedelmesebb, az egészségre nézve gyilkosabb eszköz már nem is lehet; hisz az egész erkölcsi világot feldulja, nyomában romlás, bukárs jár.

Amikor a kártyás, elvonva magától a nyugalmat, éjjeli tivornyájából kifosztva, elkéservede hazatér s maga előtt látja családját, melynek tán szájából vette ki a falatot: akkor talán bánja is már esztelen bünet; de az önuralom hiánya, melyet "szenvendély"-nek nevez, a mindent mentegető alhumánus társadalom, újra megragadja s folyton, ismételt fogadalmi daczára is megint csak felkeresi a czimborák fosztogató bandáját s elkártyázza a testéről a ruhát, feje alól a párnát s gyermekeinek utolsó menedékét, vagyonát, magának legdrágább kincsét: jó egészségét.

Ez az a bün, mely nemzedékeket

juttatott koldusbotra, árvákkal töli meg a nagyvárosok szennyes barlangjait s koldusokkal népesíti meg az utcákat.

Ez ellen kell küzdeni a társadalomnak s hogy én is tollat fogtam s tárgyban: tettem azért, mert mindég látom a napi élet s k szemetet hordó áramlásában a kártyások reszkesztő kezét és sápadt, remegő arcát.

Becstelen, hitvány időöltésük elhervaszítja testüket s eltorzult, baromias arcczal meredeznek a korcsnák pipa-füstös levegőjében. Ezek az igazi gazemberek, ezek az igazi tolvajok, kik higadgt arcczal, egymást nevetve fosztják ki s egymásról tréfa között vonják le az utolsó leplet.

Börtön és bitó lehetne méltó jutalma a gazoknak, másként aligha lehet megrögzött bünüköböl őket kivetkőztetni.

De van egy mód meggátolni ezt az égbekiáltó bünt: neveléssel odavinni az új nemzedéket, hogy megutálja ezt a rémes passziót.

Le kell rántani, le kell tépni a kártyások arczáról a lárvát, hogy lássa a fiatal nemzedék bünük nagyságát teljesen s megirtózza tőlük, forduljon el ezektől a csalárd nyomorultaktól, kik a társadalom köztünk járó fosztogató tolvajai. Gaz, hitvány üzhmeiket hadd lás: a meg s irtózzék meg tőlük az ifjuság egész egyeteme.

Ha közhivatalban van egy ilyen nagy kártyás, lökjétek ki abból, szennyes kez vel ne intézze mások ügyeit. Aki gaz a kártya-asztal mellett, az gaz minden munkájában. Kergessétek el magatok melől. Ha gyermeketeket neveli a notórius kártyás, akkor ne adjátok gyermekeketek abba az iskolába, mig felettes hatósága az ilyet el nem kergeti. Miért? Mert tolvaj nem lehet nevelő. Avagy rábiznátok-e gyermekeitek nevelését a lótolvajokra?

Becsületes ember kerülje ki azokat még az utcán is, akik nagy kártyázásukról ismeretesek. Erkölcsi belpoklosságuk hozza meg számukra a megvetést és sorvadó mellük hörgését ne hallja részvéttel senki. Pusztuljanak ki, mint a

hogy ki kell mullnia a rossznak a jóval szemben; mert erkölcsi törvény, az erkölcsi világrendnek megdönthetetlen igazsága, hogy ami rossz, annak vesznie kell.

Félre ne értessem, És csak a nagy, hatalmas kártyásokról beszélek. Azokról, akik ezt az éj leple alatt vagyonszerzés czéljából teszik, a kik ebből üzletet, élet-czelt csinálnak.

És fájdalom, ezek száma ma már legió. H-L.

BELFÖLD.

A cigánykérdés megoldása, illetőleg a vándorcigányok telepítése s polgárosítása régi gondja már a belügyi kormányknak. Most arról értesülünk, hogy a minisztertanács első sorban ezzel az ügyvel fog foglalkozni, mihelyt a törvényhozás letargyalta az egyházi politikai javaslatokat. Érdekes, hogy a kormány a cigánykérdésben alapul elfogadta Bajcsy László kunágatai jegyző emlékiratát, mely részletesen foglalkozik a cigánytelepítés és polgárosítás módozataival és szakértő alapossgal tárgyalja a cigánykérdés megoldásának főbb szempontjait.

Visszautasított törvényjavaslat. Az igazságügyminiszterium tudvalegleg már régebben elkészítette a Büntető-törvény novelláját s a kabinet-iroda útján, előzetes jóváhagyás végett, fel is terjesztette azt a felséghez. A javaslat visszaérkezett a miniszteriumhoz, a jóváhagyás meglagadásával. A felség nem adta beleegyezését a javaslat előterjesztéséhez, amire rendelkezései miatt, melyek a hadsereget érdeklik.

Szocialisták a katolikus nagygyűlés ellen. A budapesti szocialisták elhatározták, hogy az e hónap 16-án összehívott katolikus nagygyűlés ellen tüntetni fognak. A munkások vörös zászlóval akarnak a gyűlekező hely elé vonulni és ott a Marseillaise-t énekelni.

KÜLFÖLD.

Királynénk útja. Bécs, jan. 8. Egy magánlevél szerint a királyné Maderiában van. Utközben sokan kaptak meg a tengeri betegség, a mely ő felségét nem bántotta. A királyné többször tudakozódott a betegek helyzetéről. Röviddel a megerkezés előtt a hajó egyik kereké eltört. Nagy nehezen kijavították, de a baleset meglagadólyozta az Azorkra utazást, a hol a királyné St. Michelt kereste volna föl. A javítás négy hétig tart, addig Madeirán vesztegelnek.

Hát bizony a csizmácskák, az apró cipők, a harisnyák a figyelmzettetés daczára eszronviz lettek; a gyenge kis kezek ujjai megemberdedek a hidegtől... Elég most már a játékok! Be, csak be egymásután a házba!

Ah! Hát létezik-e valami kellemesebb a föld kerekégen, mint a jól fűtött és jól világított szoba - téhő idején? - Az ipar mily óriási előhaladását kell konstataálnunk, ha figyelembe vesszük a nyílt és fűtött terjesztő háztűzhelyet és aztán a láthatatlanul működő légfűtő-készületeket; mily nagy ut valaszítja el a fagygyűmésést: Edison vagy Siemens villamos lámpájától. De használatban legyen bár a tőzeg vagy a kőszén, az iromba agyagkemence vagy a modern "lelőfűtő" vaskályha, a királypelleum vagy a légszusz, hagyjuk zugni kívül a vihart, hadd szakadjon a hó, csapkodja vadul ablakunkat a fagyos óneső, mi barátságos szobánk falai között biztonságban vagyunk... és az olyan nagyon-nagyon jól esik. Hallod, hogy duruzsol a teas-katlan? Hallod, mint zizog a melegítőben a sült alma? Hevertel-e már valaha a "bubos" körüli padkán, a tündérszög Iona, meg a vasorru baba büvös-bajos historijáját? Üttele már kandalló mellett, gondolatokkal teit fejjel, vagy éppen semmire sem gondolva, belebámészkodva a sermiző, a pattozó zsaratnokba, mely olyan reszkező, a pattozó zsaratnokba, mely olyan reszkező árnyekot szokott vetni a faira és a padlóra? Szerencsétlen! Ha életedben nélkülözöd kellett ezt a költészetet, nem fog azért kárpótolni a világon semmifele körutazás, kirándulás, a szülőhóval borított Alpepek megmászása sem l...

A mit a nyár elbullogat, azt összegyűjti a tél, ösőbb hozza a családokat, a hosszú esték felvidámítására. Játék, csevegés, olvasmányok, zene, soha jobbkor be nem válnak,

A görög válság. Athen, jan 8. A király Görögország összes városából és kerületeiből ezerkétszáz tagu értekezletet akar egybe-hívni Athenbe, hogy egy hetvenötmillió franknyi nemzeti kölcsön felől tanácskozzék. A király azt hiszi, hogy nemzeti kölcsönrel ki lehet szabadítani az országot válságos helyzetéből. Trikupisz ellenzi ezt a tervet, mert kételkedik a nép áldozatkésztségében.

Az elzárt szezei csatorna. Port-Szaidból sürgönyzik, hogy a Clan Matheson angol gőzös Kalkuttából jövet a szezei csatorna 54-ik kilométer-jelzőjénél megfeneklett s ezzel elzárta a csatornát. Ennek következtében a csatorna közlekedése megakadt. A csatorna-vállalat igazgatósága ugy Port-Szaidból, mint Szezeből több vontató-gőzöst rendelt ki a megfeneklett gőzös segélyére, mert a forgalmi akadály megmérhetetlen károkat okoz. A Clan-Matheson-gőzös indiai árukkal van megrakva és London felé tartott.

Hogyan lehet megélni 400 frtból?

(Egy tanító leleplezése.)

Midőn a kenyérből annyit kértünk, amennyi elég családunk fenntartásához, azt a választ nyertük, hogy az ország pénzügyi helyzete nem bírja meg fizetésünk felemelését. Ezen elutasítás nem fajt oly nagyon mint az, midőn egynehányan nyíltan, leplezetlenül, rossz akaratú arcunkba vágják, hogy aki e pályára lép, a malkudjék meg a viszonyokkal!

Tanító fia vagyok: ismertem a tanító élet nyomorát; már gyermekkoromban meg kellett bűnhődnöm atyám azon vétkeért, melyet akkor elkövetett, midőn a tanító pályára lépett. Bűnhődöm érte most is, mert midőn az istenek atyámtól elfordultak, engem is megátokztak s tanítótá tettek.

Midőn e pályát választottam, elkészültem volt rá, hogy fáradságom díja száraz kenyér s rut halátlanság lesznek. Megalkudtam volt tehát a viszonyokkal. Tűrtem, szenvedtem, éheztem, is minden zugoódás nélkül. A nélkülözések által ejtett sebeket behegészlette azon tudat, hogy nemes kötelességet végzek, hogy hazámnak javára vagyok, hogy szeretet vonz e pályához.

De azon nyilatkozat, hogy egy család embernek, aki életét szenteli a közügynek, un-tig elég a 300 frt s hogy a 400 frtból tisztességesen lehet megélni, az faj; oly seb ez a szívemen, mely sohasem fog behegedni, mely akkor véres nyommal tudtomra adja a fájdalmat, akkor juttatja eszembe a halátlanságot, midőn tanít vá nyaimnakzívem melegét szívükbe csepeg-

mint éppen télen; meleg kályha és lámpavilág mellett.

És ha netán az egyhanguság kopogtatna be hajlektokba, ott hívogat a színház, a hangverseny, az asztaltársaság, az egyleti élet. - Akarsz táncolni? felolvasást hallani? politikai beszédet tartani? whistet, tarokt játszani? Minden rendelkezésedre áll, kis és nagy városban egyaránt; sokszor némely faluban is.

Oh tél! Te kiapadtatlan forrása a mulatságoknak, bőségszaruja a tréfáknak, diadal-utja a toiletteknek, te hallgatag tanuja az ifju szerelem első kézszerítésainak, te kincsés kamrája a szellem legnemesebb és az iny legkellemesebb élvezetnek!

Hanem tél, te hozod meg egyszersmind a betegségeket és a szegénységet, a hideget és az éhínséget a kunyhók nyomorultjainak! Mialatt sokan dusan terített asztalok mellett lakmároznak, mások sötét éjben, fagyban, fergetegben, a névtelen országúton tévelyegnek. Nézzetek! Halvány arcú gyermekek harapás kenyérért esedeznek a gazdagok ajtai előtt. Ez a legalkalmasabb idő a könyvek felszárítására. - Alapítsatok népkönyvtárat! - Elő azokkal a hazánvehetetlen ruhadarabokkal! Minél hidegebb a levegő, annál melegebb legyen a szív; minél szegényebb a szántóföld, annál gazdagabb a szeretet adományai!...

Midőn bucsúzik az év: asztal köré se-reglenek a szülők, gyermekek és a jóbarátok.

Cseng a pohár, szól a dal s a vig társaság felett komoran, zajtalanul elsubban a feltartóztatlan idő. Beköszönt az újév reggele, új fogadalmakkal ébrednek az emberek, új kívánatokkal, új reményekkel köszöntik egymást, hogy aztán mindezeket az új gondok nyomása alatt egytől-egyig elfelejtsék. A januári napban a kettős ablak között kivitított a jáczint és a

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A tél költésze.

Hivatott és kocza-poéták! Énekeljétek meg ti a rügyfakasztó tavaszt, csalóánydalos, szende holdvilágos estéivel; ünnepeljétek a nyarat, minden ragyogó pompájával; emeljétek oltárt a gyümölcsöshöz ósznak; hanem a telet, a lomb és virágnélküli, a szintelen, a zord, a hideg telet hagyjátok meg a prózának, a meleg kályhának és - a sült libának!

Kinek csakugyan oly unalmas a tél, az kísérjen el engem sétára, ki a szabadba, egy szép, friss és világos tél reggelen.

Mily átlátszó a lég, mily tiszta a láthatár! - Messzire-messzire elláthat az ember s szemlélheti a mértföldekre távolesó faluk házikóit és templomtornyait. Lábaiknál hervadt, kiszáradt fücsomók, cserjék, ellepve zuzmarával; mindmegannyi müreme, melyet teljes tökélye és szépségében nem utanozhat a világon semmifele művézi kéz. Eöttünk az erdő; valóságos tündérvilág. Minden ag ragyog, mintha gyémántporral hintették volna be; minden galyacska ezer meg ezer apró jégcsap csüng alá, melyek a nap sugarainak özőnében csillognak-villognak, mint a legtisztább ragyogó hegyi kristály. Tükörsimán terül el előttünk a völgy patakja. Nosza! hamar elő a korcsolyával és hajrá! szélgyorsan, madárszárnyon tavarepülünk, egymást üzve, kergette; ki lesz hamarabb ott? ki éri el gyorsabban a kitűzött célt? Ah! mily élénken lüktet a vér ereinkben, a kebel feszül, a szemek ragyognak, a leg-halványabb arcz is kipirul. Ni! amott a part hosszában egy vadász halad; nemsokára hallhatjuk a dörrénést, midőn az eléje került vad után küldte fegyvere gyilkos önját.

Hanem a ragyogó nap hirtelen elborul,

az égbolt komoly, szürke színt ölt. Kiszakadt a menyasszony dunyhája! S lassan, kecsesen kezdenek leszállingózni az első hópíhek. Utánok több s mindig több. Milyen sajátóság zajt támaszt a csendes hóhullás, midőn a hecsillagok egymás között cikáznak, tánczolnak, enyelegnek. Fehér lepellel van már borítva az ut. Alig merünk rálépni a finom, puha, fehér szőnyegre, mely gyöngeden ráborul a síkságra és halmokra egyaránt s mely alatt lassan-lassan - egész a láthatár széléig - eltűnnek a vidék körvonalai.

Az első hó! Mily örömet okoz ez az ablakablak mögött lesekedő, az iskolából lármával hazatérő gyermekvilágnak! A kis leányok nem üdvözlik oly nagy örömmel tavaszkor a márcziusi fűből szerényen kikandikáló ibolyát, mint a fiúk, egy komor novemberi napon leesett első havat.

Hurrá! Már is repülnek a lesből kidobott hólövegek, nagyokat koppannak a játszótársak fején, hátán; hirtelenében lesétál a padlásról a porral fedett szánkó s néhány pillanat múlva hol az udvaron, hol az utcán, pihegve vonsozlják az idősök öcseseiket, kenedőbe jól beburkolt kicsiny leánytestvéreiket s keresztül-kasul szántják az előttük elterülő hómezőt. Vigyázatok gyerekek, meg ne azék a lábatok! Figyelmezteti a gondos anya apróságait.

Hanem bizony a pajkos fiúk térdig gázolnak a friss hórétegben, majd egyre-másra dobálják a keményre nyomkodott hógolyókat a háztetőre s a velők legaruló hólavina nagyokat puffan odatartott hátukon.

Milyen lárna, milyen zsvaj. Milyen szív-ből fakadt, csengő hahatát kelt az ilyesm; még az udvar közepén idétlenkedő hőember is megvigyorogja ezt a pompás tréfát.

tetni akarom. És tehettek én róla, ha olykor a szívem összeszorul és szeretetem helyett vért, keserű vért leszek kénytelen az ártatlan szivembe plántálni?

Akik véretem keserűvé tették, akik kedélyemet megméltázták, azok felemelkedve, megjutalmazva élik napjaikat és nem vonatnak érte felelősségre.

De ne higgyék, hogy epe szől belőlem. Nem; egy idős tanítónak nincs már epeje, működése elején elfogyott, ami volt. Fajdalom hangja ez, mert sok éven át élveztem a 300 frtos fizetés örömeit, s a 400 frtos „tisztességes” megélethezzel most is bajlódom.

Leírjam életrajzomat? Leírjam azon törekvéseimet, melyekkel anyagi haláztetemet javítani akartam?

Azok, akik képesek hamis esküt is tenni arra, hogy 400 forintból megélni lehet, akik hálát követelnek azért, hogy gazdag asztalukról leejtett morszát fölvenni batorkodunk, azok vagy el nem hiszik, vagy kacagnának rajta.

Őnöknek azonban főemlétem, hogy már minden ajánlott keresetemet megpróbáltam. Midőn a nálam még a hegyeken túl kékis s a reggeli szellő még állat nótát dudol azoknak, akik jómódban, másik oldalon kezdik édes almukat, én már 100, 150 puttony vizet 200 lépésnyi távolságból hoztam be a kertbe, mely alig 12 frtnyi hasznot hozott be. Kezem olyan volt, hogy szegyeltem valakivel kezét fogni. Magam kapáltam, krumpit ültettem, dohányzást lemondottam, élvezeti cikkeket éveken át nem láttam, magam főztem magam mosogattam s a 300 frtból tisztességesen megélni nem bírtam. Ha felső ruhát vettem, alsóra már nem jutott.

Már jó vén ember voltam s még sem jutott eszembe a házasság, mert tisztában voltam azzal, hogy mi vár rám akkor, ha 300 frt és kert mellett megháza-odom.

Vegre felkapaszkodtam az uborkafára. Legalább nem kell félnem, hogy magasról lezuhanok. 400 frtos állomást kaptam. Lám, még is azt mondják, hogy nincs emelkedés a tanítói pályán!

„Ingemisit aeger, ubi non est mulier.” Három havi beteg-égem megtanított e közmondás igazságára s a házasság respektálására. Megnősültem.

Láttak uraim embert éhezni? Én nemcsakohy láttam, de éheztem is. A felvidék egyes helyein nemcsak akkor van éhség, mikor azt a lapok nyitvánosságára hozzák, hanem akkor is, midőn a krumpli nem termelt meg kellő mennyiségben.

Nem egyszer ültetem családommal babot, krumpit csak azért, mert 400 frtos fizetésem mellett krajczárom sem volt a munkás részére, és őszszel még a vetőmagot sem kaptam vissza. — Midőn családom szaporodni kezdett, étel is kevesebb volt.

A kettőnek szánt tálhoz már négyen ülünk! Hogy tehát családomnak több jusson, azt hazudtam, hogy a plébánoshoz vagyok hivatalos ebédre. Az ebéd ideje alatt ott a meny-

ves domb oldalán járkáltam s hogy gyomromat lecsilapítsam — falusi gyermekek módjára — sóskaát rágtam; — sőt volt eset, hogy madártojást leve, már arra akartam vetemedni, hogy nyersen megiszom.

Hat év alatt, ahova csak bélyegtelen kérvényt lehetett küldeni, mindenüvé pályáztam. De a szegény ember szerenésje is szegény.

A tanfelügyelő többször látva szorgalmamat, állami iskolával kínálta meg, ahol nemcsak papirosan, de valóságban is 400 frtom volt és van.

Minő reményeket fűztem én a havi 33 frthoz! A kis kertemben korai salátát, korai uborkát vettem s már számítottam azt a pénzt, amit éret fogok kapni. Hja, csak hogy a falusi ember is csak akkor szereti a salátát, ha hus van mellette. Pénzért senkinek sem kellett.

Városba vittem, de csakis egyszer; 3-4 kertésszel és 20-30 kofával versenyezni nem bírtam. 2 frtert egy malaczooskát vettem és az ette meg a salátámat. A sertésorbáncz következtében a malacozom is megdögölt. Ott döglik, a hol van; csak hogy nálam nem dögölhetett több meg!

Jött új tavasz s én újból beláttam, hogy a 33 frt is kevés a megélethez. Tudják kérem, hogy itt sokszor mit ebédeltem? Bementem a kerteskembe s az elkorcsosodott szilvát ebédeltem, hogy családomnak több jusson a délre főzött krumpilevesből, paszulylevesből, sültkru npliból.

És mindezek dacára az iskolámat szereltem. Megfeszítettem erőmet és 3 év alatt összes töt gyermekeim magyarul beszéltek úgy, hogy iskolában feleslegessé vált a töt tan nyelv.

Most már másutt működöm, de ott most is magyar a tannyelv.

Hat kérem szeretettel, az én életem nevezhető „tisztességes” megélethez?

Van állami kollégám, aki 400 frtja mellett oly körülmények közé jutott, hogy neje fehérműjűt kellett elzalogosítani; pedig oly szorgalmas mint a hangya. Gyermeke torokbajba esvén, a legközelebbi városba orvosért ment.

— Van-e pénze, tanító ur?

— Most nincs; de gondom lesz rá, hogy fáradságát elsejjen díjaztam.

— Akkor én nem mehetek; de hozzá ide gyermeke t, itt ingyen megnézem baját, szólt vissza az orvos.

Ki képes a szegény apa fájdalmát leírni?!

Van kartársam — szintén állami 400 frtos — aki nejét csak azért vette el, mert 400 frt fizetése van. Neje látva családjának nyomorát, azzal akart enyhíteni férje gondjain, hogy cselédet nem tartva, eljárt füvet szedni kecskéje részére.

A csász azon véleményben, hogy az irtás füvéhez csak parasztnőnek van joga, megzalogolta a tanító nejét. Így megfosztva kabátjától, a bekövetkezett esőben annyira meghalt, s

bánata, szegénye annyira súlyosították baját, hogy két hétre rá meghalt, itt hagyva 6 gyermekét.

Hát ez aztán „tisztességes” megélethez?!

Ha már nem lehet nem akarnak rajtunk segíteni, legalább ne üzzenek csufot belőlünk, ne okozzanak keserűséget és ne apaszszák szorgalmunkat, odaadásunkat az iskolához.

Carbol.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyesület Otthonában.

Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Jan. 10. Békéssy László felolvasása a gazdasági akadémiában. Este 5 ó.

Jan. 13. Jogászból az egyetem javára, a Bika szálloda disztermében.

Jan. 16. Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának havi ülése.

Jan. 17. Kerpely Kálmán felolvasása a gazdasági akadémiában. Este 5 ó.

Jan. 17. Csizmadia iparos ifjuság táncvígalmja a Koronában.

Jan. 20. A függetlenségi kör bálja a Korona vendéglőben.

Jan. 20. Gazdászok táncestélye a „Bika” szálloda disztermében.

Jan. 21. Az iparos-kör táncvígalmja a „Bika” szálloda disztermében.

Jan. 24. Czajlik István felolvasása a gazdasági akadémiában. Este 5 ó.

Jan. 27. Esküdtzéki tárgyalás. (Sztán Péter Ujlaki Antal ellen.)

Jan. 27. Ács ifjuság bálja a Margit-fürdő tánctermében.

Jan. 27. A polgári kör bálja a „Bika” tánctermében.

Febr. 1. Üzletvezetési hivatalnokok bálja az egyetem javára a „Bika” tánctermében.

Febr. 3. A kömives ifjuság táncvígalmja a Margit-fürdőben.

Febr. 10. Esküdtzéki tárgyalás. (Veres Lászlóné Vértesi Gyula és L. Hornyák Viktor ellen.)

Febr. 10. Evang. fillér-egylet thea-estélye a „Bika”-tánctermében.

Febr. 10. Szűts Mihály felolvasása a gazdasági akadémiában. Este 5 ó.

Febr. 11. A fodrász és borbély-segédék táncvígalmja az egyetem javára.

Febr. 17. Esküdtzéki tárgyalás. (Csurka János és Mannó Kálmán Papp László ellen.)

Febr. 17. A zsidó ifjuság iskolabálja a „Bika” tánctermében.

Febr. 23. Hangverseny a debreczeni egyetem és az Emke javára.

Ujdonságok.

Kossuth Lajos újvi üdvözlése.

Megható módon üdvözölte Kossuth Lajost az újvi alkalmából a kolozsvári ereklye-múzeum. Elküldte ugyan a nagy hontalanok a „Történelmi Lapok” újvi számát, a melyben tizenkét oldalon öreg honvédek, a lap munkatársai és Kossuth tisztelőinek aláírásai van-

nak hü utánzatokban összegyűjtve az egész országból. Az ereklye-múzeum a lapot nemzeti színű zsinórral fűzte át s két végét Bem tábornok és Telegdi Sándor ezredes pecsétnyomóival pecsételte le s díszes tokba helyezve, a „Történelmi Lapok” I. és II. évfolyamaival együtt megleghangú levél kíséretében küldte Turinba. Az üdvözlő sorok, melyeket Szabó Sámuel, a kolozsvári honvéd-egylet elnöke írt, az „Ellenzék” közlése szerint, következésképpen hangzanak: „Üdvözlét Kossuth Lajoshoz! 1894. újvi reggelén. Egy képet látok magam előtt. — Tul az Alföld rónáján, tul a kék tengereken, az olasz havasok lábainál, csendes szobában, agg férfi ül íróasztal mellett; — egyedül!... Kiféltvenyeg év, — s azonfelül a hontalan-ság terhét hordozza meggyőnyedt vállain. De gyengült szemei belátnak a jövő titkaiba, s miként az ő testamentum prófétái: hazája sorsán aggódva, nemzete jövőjét intézi. Faradt agyának minden gondolatával, reszkető kezének minden tollvonásával hazájának tesz szolgálatot most is. Végrendeletét írja, a magyar nép számára s könyvekbe foglalva haza küldi. Ezt olvastam belőle. (Garibaldi alkalmazva): „A legneembesebb hányalimokat, melylyel egy nemzet, azon fiai emlékenek adóztat, a kik hazafiai kötelességüket öntetlenül teljesítették, ha megvalósítani törekszik azokat az eszméket, melyekért azok éltek és haltak. (Kossuth L. iratai. IV. 484. 1.) Mi öreg honvédek, a 48-49-ik szabadságharc alulirt katonái s a fiatalabb nemzedék képviselői, ezt a fogadást tesszük s küldjük újvi üdvözlétül Magyarorszáig legelső honvédjének, Kossuth Lajosnak!

* **Országos vásár.** A Remete-Antal-napi országos vásár a következő sorrendben tartatik meg: Jan. 8. 9. 10-én (hétfőn, kedden és szerdán) bór, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkek, gabonaművek és mindenféle terményvásár. Jan. 13. és 14-én (szombat, vasárnap) sertésvásár. Jan. 14. és 15-én (vasárnap, hétfő) lóvásár. Jan. 15. és 16-án (hétfő, kedd) baromvásár. Jegyzet. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

* **Halálozás.** Kozma Péter elvtársunk elhunytáról vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejthetetlen jó férjem, áldott emlékü jó atya és nagypapa áldozatkész jó testvér, sógor és rokon néhai polgár Kozma Péternek f. hó 8-án reggeli 5 órakor, életének 59-ik, boldog házasságának 33-dik évében nyolcz napi súlyos szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 10-én d. u. 2 órakor fognak a nagy-uj-utczai 1617. sz. háztól az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyász-szertartás után a Kossuth-utczai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtestességételére rokonainkat, ösmerőseinket és az elhunyt jó barátait szomorodott szívvel meghívjuk Debreczen, 1894. január hó 8. Bánatos neje: özv. polgár Kozma Péterné szül.: Kálmán Mária; gyermekei: Mária,

asszonyhoz, ki dusan megrakott asztalánál ebédelt férjével, — vidáman csevegve és nevetgélve.

A tábornok figyelmét Edithának egy mozdulata sem kerülte ki, melyek mindig kecsesek voltak; istenítette bájos feleségét s ez a legelragadóbb mosolyával köszönte a magasztalást.

Nem sejtette, hogy ugyanez a mosoly már mást is hálába kerített s hogy a kis szájjal, mely neki hűséget esküdt, ugyanazt a fogadalmat már egyszer hidegen és közönyösen megszegte.

Saldow asszony az Editha esküvőjét tudatott jelentésre sohasem felelt; Overlund tanácsos komoly, csaknem „sötét” tekintetű szemeket vetett a szép menyasszonyra esküvéje előtt; de mit értett volna ez? Editha elérte, a mit kívánt, gazdag, előkelő asszony lett. — Hogy nem nyílt-e fel előtte a visszaemlékezés, s nem jutottak-e eszébe esküvéje napján a gyöngéd, kedves nevek, melyekkel egykor valaki elhalmozta, ki tudta! Az oltár előtt elszápadt és keze reszketett, mikor a jeggyűrűket kicserélték, de csakhamar elmúlt az izgatott kedély állapot, a néhez damastuha suhogott utána, menyasszonyi koszorujából egy kis ágacska lehullott a földre s mosolyogva lépett ki férje karján a templomból.

Ugy látszott, hogy ma nem bánlják a szép asszonyt a visszaemlékezések, mert igen jókedvűen üritette ki borospoharát és Ella esküvőjéről beszélt, melyről csak nem rég teretek vissza.

— De már nem segédtsizedt Höfer? kérdé a tábornokot Editha, ez úgy nekünk, mint a fiatal párnak, — kissé feszélyező viszony volna

— Természetesen; de újvi óta már nem segédtsizedt. Tudod-e, hogy az őszszel előléptetésre számíthatok?

— Igazán? kérdé a fiatal asszony az örömtől nekipurulva. Milyen szépen hangzik a „kegyelmes” cím! Erich, akkor még sokkal boldogabb leszek.

Felesége e naiv, gyermeces öröme igaz volt; de a tábornok pompásan mulatott e tréfán és udvariasan csókolta meg Editha rózsás ujait: a fiatal asszony tudta, hogy korlátlanul uralkodik felette.

(Folyt. köv.)

crocus; elhervadnak csakhamar, mint a korán-érett csodagyermek.

Hanem kívül egy hatalmas vigasztörvény érvényesít magát: a hó és jeg olvadásnak indul, a fák ágaiha új nedv töltel s megduzzasztja a teli alomból életre kelt rügyeket, nem sok idő kell még és a teljes tavaszi pompájába öltözött föld új munkára fogja hívni, új elvekkel fogja kínálni gyermekeit: a tel költészete elmúlt... a csalogányok eneklik a ki-kelet bölcsődalát...

A lótvuszvirág.

— Elbeszélés. —

Irtá: Límpurg F.

Fordította: Biró Irén.

(Folytatás.)

A halott dolgozószobájában késő estig világosság volt; a hű öreg könyvvezető őszszehasonlított a könyveket, s másodszeri számolás után, fejét rázza konstátálta, hogy azok nem egyeznek. Most egy más könyvet vett elő. Az öreg ember újra számolni kezdett reszkető ajakkal s a könyv lehu lott kezéből a földre; arczát kezeibe temette, s ránczos arczán egy könnyesep gördült le.

— Mindenható Isten, ő család volt, becsület és lelkiismeret nélküli hamisító!

Hetek multak el; sok szomorú-ág és bánat történt ez idő alatt.

Franke ur nyaralóját összes berendezésével együtt eladták, még pedig igen magas áron; — a vevő egy dús gazdag orosz család volt.

Minden a hitelezők kielégítésére lett fordítva, úgy hogy Friedának semmije sem maradt. Saldow asszonynak azon ajánlatát, hogy mint társalgónál nála maradjon, hálával fogadta. A jó Isten megsegítette; az öreg hölgy, mivel fia egy év óta távoli országokban járt hajójával, egyedül volt: közelebbi rokonai nem voltak, s Friedát, kinek anyja egykor jó barátnéja volt, nagyon szerette.

A szegény árva még egy keserű-ég érte. Pár nappal ezelőtt egy erős parfüm illatu, — aranysegélyű velinpapira irt levelet kapott, — Theunert tábornokné, született Hallern Editának aláírásával. A hölgy felszóllította, hogy egy

értékpapirt, mely néhány száz márkát ért s melyet férje Frankera bizott megőrzés végett, de mindezig nem kapták meg, adjon vissza.

A leány szivdobogva kereste a papirt, vagy valami jegyzetet róla, de nem találta meg. Talán elveszett, vagy — e gondolatba arczába szökött a vér és keservesen zokogott. De a tartozást ki kellett egyenlíteni. — Nem akarta, hogy atyja miatt valaki megkárosodjék. Tudta, hogy a leány nem köteles felelősséget vállalni azért, a mit elhalt atyjának adtak, de egy pillanatil sem habozott, hogy ezt ne tegye.

Gyorsan felöltözött és kalapot vett elő, íróasztalából előkereste rég elhunyt anyjának menyasszonyi ékszerét és az aranyműveshez sietett vele. — Az apríli szél kifutta arczát, de nem törődött vele; reszkető kézzel nyitotta ki a boltajtót és akadozva adta elő kérelését.

Az aranyműves kiszedte a gyémántokat és gyöngyöket s az őrös foglalat fénytelenül és lyukasán meredt a szegény lányra, ki nem tudta elpalástolni könyeit. Az ékszerész részvétellel tekintett a szép fiatal arczára.

Nem könyv lépés volt Friedának, hogy meghalt anyja ékszerait eladja; de a megboldogult gyermekeknek megbocsátotta volna, mert atyja becsületéért tette.

— Szép kövek, kisasszony, mondá végre az aranyműves, munkájáról fölnevezve; azonban adhatok érte 500 márkát önnek, ha kívánja.

Frieda habozott, de azíán lehuzta balkezéről keztyűjét; újján csillogott a szegény apa gyémántgyűrűje.

— Többre van szükségem, sutogta szomoruan, így ez emléket is kénytelen leszek eladni.

Az ékszerész megsajnálta Friedát; ismerte és tudta szerencsétlenségét. Végre minden rendben volt. A szőke leány megkönnyebbülten lélekelt föl, mikor kezében egy lepecsételt borítékát elhagyta a boltot. Még ma át kellett adnia az összeget, mert holnap már Saldow assz onynyal akart elutazni.

Theunertné röviden és hidegen írt: férjével együtt átutazásuk alkalmából e követelés miatt pár órát töltönek e városban, —

ria, férjével polgár Kovács na, férjével polgár Kovács Erzsike és Telegdi. Unokák: András; Czuna Julianna. Az elhunytak testvérei: polg. Szűcs Lajos férjével és Kozma Ferenc nejevel. M gyermekeivel; polg. Kovács Berkesz Juliánával és gyes szes közeli és távoli roka. A temetést Dankó M. ter rendezi.

* **Színház.** Tegnap mu közönség előtt — Sou Gascogne i nemesták, mely darab szinte újdo oly régóta nem adatott márseljük azt, hogy a régi, jvenitük színpadunkon s színgatunk egy ilyen régi, kedve — melynek melódija má visszhang él emlékeztünk kétes értékű ujdonságot. magasan kiemelkedtek: S. szép, erőteljes hangjával (Krusztillak) úde hariton. Tegnap jatekát kedely és A többi főbb szereplők (Soly Paula) ha nem is ejtették názták ki hálás szereplő ügyes rendezést (a skót rtonak fővonalása stb.) dícs tenünk. — Ma este ismét lyet ajánlunk a közönség és érdeklődésebe. — Da asszony, ki egyike a vidék hősnőinek s mint ilyen a gedi és pécsi színházaknál hősnő szereplőket, holnap két estére terjedő vendég a „Fedor” czímű szerep dig Sidoniet játsza az idős b Risler” cz. s pács i Juliska asszony szán» operettében, vasárnap Klárie népszimű című. — Az 5-ik pont operett-sikert várnak. A főbb szere T. Ellinger, Hona, Andorfi, Krémer, szák. A próbak serényen e hó második feleben be

* **Nepesedés.** Az e ber hó 31-én január 5-ik belterületén született törvé 15, törvénytelen fia 1, születettek száma 35. Hal Meghaltak pedig ugyaneze 35-en. Szaporodás tehát

* **Felülvizsgálat** közöshadseregbeli, mint h dulasát a mai naptól. A megye tisztviselőiből alak ma tartott ugyanis felülv ban a kifogásolt újonczok tek a felett, hogy a kifogá vább szolgálnak-e, vagy a szolgálatból

* **Vadászat.** Egy hó álló 5 tagu vadászati adóügyszállyi hivatalnok dászatra rándult ki vasár 6 rókat és több nyulat

* **A debreczeni** január 21-én, vasárnap, disztermében jótékonyoz galmat rendez. Belépti-j forint. Belépti-jegyek elő József pénztárnoknál, Na Radetzky József urak este a pénztárnál. A ta testvérek zenekara műkö szönettel fogadtak s a nak. Kezdeté 8 órakor.

* **A gazdasz tár** hó 20-án tartatik meg a termében, már kibocsátta rendezőség főlkérj minda hó meghívót nem kaptak tartanak, hogy az irant tárnokánál, Réé István (démia) jelentkezni szívesen

Kritikai trágya. Don potyázik a színházban, most házi kritikát írja számára. az ilyen költői hasonlatok: Krisztján Tódort játszott, s mentumához ez a szerep, s ambiciót látnak benne, s igyekezett élebb bírálót. (Lásd a Kulimázói Hirlap

* **Helyreigazít** napi harcokat vivunk den erőfeszítésünk dacz tökéletesen kiirtani. Így elbeszélés tegnap közölt szott egy értelemzavará sáh 18-ik sorában ugya vasható — „okos” hely den dicsekedés nélkül debreczeni lapok közötti lapunk ellen merül nasz. És ez sokkal na gonnal és körültekintő nyire azt a lapszerkes nem ismerők becsülik.

* **El se veszt** Egy helybeli hentes tegott a III-ik ker. kapitá hogy előtte való éjszka ban kissé iltasan elalu

ria, férjével polgár Kovács András: Juliánna, férjével polgár Kovács Istvánnal; Eszti, Erzsike és Péter. Unokák: Kovács József és András; Czuna Juliánna és Kovács Erzsike. Az elhunytak testvérei: Kozma Juliánna polg. Szűcs Lajos férjével és gyermekeivel, polg. Kozma Ferenc nevelő Marton Sáraival és gyermekeivel; polg. Kovács József, nevelő Berkesz Juliánnal és gyermekeivel; az összes közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

*** Színház.** Tegnap este — közép számu közönség előtt — Souppé Ferencnek a »Gascognei nemes« cz. operettjét adták, mely darab szinte ujdonság-számba ment, oly régóta nem adatott már nálunk. Mi helyesüljünk azt, hogy a régi, jó operetteket föllelővénik színpadunkon s szívesebben meghallgatunk egy ilyen régi, kedves zenéjű operettet — melynek melódiaja már csak mint távoli visszhang él emlékeztünkben — mint valami kétes értékű ujdonságot. A szereplők közül magasan kiemelkedtek: Sugár Aranka (Mári) szép, erőteljes hangjával és Ferenczi (Krusztillák) üde baritonjával és játékaival. Tegnapi játékát kedély és melegesség jellemezte. A többi főbb szereplők (Sólyom, Andorfi, Galyasi Paula) ha nem is ejtették el, de nem is aknázták ki halás szerepeiket. — Ellenben az ügyes rendezést (a skót ruhába öltözött katonák fővonulása stb.) dicsérettel kell föllelővénünk. — Ma este ismétlik a darabot, melyet ajánlunk a közönség nagyobb figyelmébe és érdeklődésébe. — Daróczi Ilka kisasszony, ki egyike a vidék jobb nevű szalon hölgnőinek s mint ilyen a múlt évben a szegedi és pécsi színházaknál töltötte be a drámai hölgnő szerepkörét, holnap, szerdán kezd meg két estére terjedő vendégzereplését. Első este a »Fedora« cz. műve, csütörtökön pedig Sidoniet játsza az »Ifj. Fromont és idős Risler« cz. színműben. K. Kópácsi Juliska asszony szombaton a »Szultán« operettében, vasárnap pedig a »Fehér Klára« népszínmű cz. szerepében lép fel. Az 5-ik pont operette ujdonságtól nagy sikert várnak. A főbb szerepeket Sugár A., T. Ellinger Ilona, Galyasi Paula, Andorfi, Krémer és Sólyom játsszák. A próbák serényen folynak, úgy hogy e hó második felében bemutatható lesz.

*** Népesség.** Az elmúlt héten december hó 31-től január 5-ikeig városunk kül-és belterületén született törvényes fiú 16, leány 15, törvénytelen fiú 1, leány 3. Az összes elváltak száma 35. Halvaszúletek 6-an. — Meghaltak pedig ugyanezen idő tartam alatt 35-en. Szaporodás tehát nincs.

*** Felülvizsgálat.** Sok katona, egy közönségseregbeli, mint honvéd várta szabaddulását a mai naptól. A Debreczen és Hajdúmegeye tisztviselőiből alakult vegyes bizottság ma tartott ugyanis felülvizsgálatot a »Bikában a kifogásolt ujonczok felett, ma döntöttek a felett, hogy a kifogásolt ujonczok tovább szolgálhatnak-e, vagy vegyék elbocsátottnak a szolgálathól.

*** Vadászat.** Egy helybeli hivatalnokokból álló 5 tagú vadásztársaság Fehér Lajos adóügyszályi hivatalnok vezetésével a vadászatra rándult ki vasárnap, mely alkalommal 6 rókat és több nyulat lőttek.

*** A debreczeni iparos-kör 1894.** január 21-én, vasárnap a »Bika« szálloda disztermében jótékonycélu zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-jegy személyenként 1 forint. Belépti-jegyek előre válthatók: Szedlák József pénztárnoknál, Nagy András keztűs és Radetzky József urak üzlethelyiségében és este a pénztárnál. A táncvigalmon Magyar testvérek zenekara működik. Felülfizetések közzététel fogadtatnak s hirliapig nyugtaztatnak. Kezdeté 8 órakor. A rendezőség.

*** A gazdász táncestélyre,** mely február 20-án tartatik meg a »Bika«-szálloda disztermében, már kibocsátották a meghívók. A rendezőség fölkéri mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, hogy az irant a bálibizottság pénztárnokánál, Reé István urnál (gazdasági akadémia) jelentkezni szíveskedjenek.

Kritikai trégya. Don Kulimázó, ki mindig ott potyázik a színházban, mostanában maga írja a színházi kritikát lapja számára. Így kerülnek aztán elő az ilyen költői hasonlatok: »Tapolcazi Dezsőnek, a ki Krisztyán Tódort játszotta, sehoggy sem illet temperamentumához ez a szerep, midazonal sokkal több ambíciót láttunk benne, semmint a megvilátozó igyekezetet élebb bírálát, kritika trágárya teltetnök.« (Lásd a Kulimázói Hírlap tegnapi számát.)

*** Helyreigazítás.** Állandó, minden-napi harcokat vivunk a sajtóhíbbakkal, de minden erőfeszítésünk dacára se bírjuk azokat tökéletesen kiirtani. Így »A lótszvirág« cz. elbeszélés tegnap között részébe is beleszúrt egy értelemzavaró sajtóhiba. Az első hasáb 18-ik sorában ugyanis »tokás« jelző olvasható — »okos« helyett. Egyébiránt — minden dicsekedés nélkül legyen mondva — a debreczeni lapok között a sajtóhíbbak miatt a mi lapunk ellen merül föl a legkevésbé panaszs. És ez sokkal nagyobb érdem (mert sok gondnal és körültekintéssel jár), mint a mennyire azt a lapszerkesztés technikai részét nem ismerők becsülik.

*** El se veszett, már is meg van.** Egy helybeli hentes tegnap kétségbeesetten futott a III-ik ker. kapitánysághoz, jelentvén, — hogy előtte való éjszaka egyik külső korcsmában küssé ittasan elaludt s 300 fríja ezalatt

elveszett. — A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, melyből kiviláglott, hogy a pénzt nem lopta el senki, hanem a panaszos nem ott kereste, a hova tette.

*** Borokás hus.** A rendőrség tegnap délután vizsgálatot tartott a hentes üzletekben, hogy az egészségre ártalmas, romlott hús-emléket megsemmisítse. Ez alkalommal a rendőrség több helyen borsókás húst kobzott el, melyet hivatalosan megsemmisített.

*** A keztű.** Angol német és francia lapokban megint fölmerül az a kérdés, hogy okvetlen kell-e keztűt viselni? hol kell viselni? mikor kell viselni? — Az angolok e tekintetben a legszertartásosabbak, ők mindenhol viselnek keztűt. A Walesi herceg, a ki Angliában a divat tekintetében döntő egyéniség, a keztűviselést kérdésében kerlehetlen s a legbizalmasabb emberek sem emlékszik, hogy a herceget nyilvános helyen, vagy szalonban, utczán valaha keztű nélkül látta volna. Az amerikaiak ismét másik tuzsának hódolnak, nem képesek bírni és fölfogni, hogy mire való a keztű. A francziák ingadoznak. A keztű utczán nem viselnek keztűt, s csak a szalonban lépés előtt húzzák föl. S az első bemutatókhoz, az első meghajlás után mindjárt le is húzzák. E tekintetben tehát nagyon heyes érzékűk van. A keztű nagyon akadályozza a társadalmi érintkezést s megneghezíti az emberek megismerését. Mert a kez az ember második nyelve. Élenk temperamentum ember a kezzel sok mindent ki tud fejezni, sok mindent el tud hallgatni, sokat tud sejtetni, míg a keztű mirtegy feket tesz a kézre.

*** Vállalkozók figyelmébe.** A hajdumegyei m. kir. államépítészeti hivatal, a debreczeni-fehérttemplomi uton 1894—1898 években szükségelt kavic szállítására 1894 január 20-ára pályázatot hirdet felhivatnak az érdekelt vállalkozók, miszerint az erre vonatkozó feltételek az alulirt karamánál megtekinthetők. Debreczen 1894 január 9. A kereskedelmi és iparkamara.

Irodalom és művészet.

A vallás, mint a politikai jogok gyakorlásának alapfeltétele. Ez a czim dr. Horváth Ödönnel, az eperjesi jogakadémia dékanjával egy újabb kötet jelent meg, mely érdekes és időszerű tanulmányt foglal magában a magyar államjog egyik legfontosabb, legszövevényesebb fejezetéből. Az alapjogok és a politikai jogok fogalmának kifejtése mellett behatóan tárgyalja szerző azokat a feltételeket, a melyekhez a politikai jogok gyakorlása kötvé lenni szokott s melyeket ő elő-, alap- és járulékos feltételekre oszt fel. Az alapfeltételek között különös figyelmet szentel a vallásnak, nagy fáradsággal gyűjtöven össze az idevonatkozó államjogi adatokat. Világos áttekintésben mutatja be azokat a jogszabályainkat, melyek ezt az alapfeltételt részint általában, részint pedig a politikai jogok egyes ágainál — a törvényhozó és a végrehajtó hatalomban való befolyásnál — szabták elő. Majd a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslat 2. §-ának igazolásául, felsorolja azokat az okokat, melyek szükségessé teszik azt, hogy ez az alapfeltétel eltörültséssé, s ezt a lelkiismereti szabadság és a jogállam egyik elengedhetetlen követelménye gyanánt tünteti fel. Ez alapfeltétel egyik konzekvenciájaként emeli ki azt, hogy a hivatali állások elfoglalásánál, illetőleg a közjelenlőségű funkciók teljesítésénél a vallási vonatkozású eskü helyett fogadalomnak a letétele is elég legyen minden olyan esetben, a hol az ilyen eskü a letévő vallásos meggyőződésével meg nem egyezik és e tekintetben a vallás szabad gyakorlásáról benyújtott törvényjavaslat 2. §-ához pótlást ajánl. Különös érdek kölesönöz a munkának az, hogy szerző teljes figyelmével méltatta újabb alkotmány történetünket s az országgyűlési irományokban és naplókban a nédevo n a t k o z o a d a t o k szorgalommal használta fel, nemkülönbön, hogy a külföldi államoknak s különösen a német birodalom államainak idevonatkozó törvényhozásai is figyelembe lettek részesítve általa. Az államjogi irodalmunkban számottevő munka dr. Berzeviczy Albert államtitkárának, az eperjesi jogakadémia egykori jeles tanárának van ajánlva. Ara 3 korona. Kapható szerzőnél és Kösch Árpád könyvnyomdájában Eperjesen.

A Vasárnapi Ujság. január 7-iki száma 32 képpel, s mint az előbbi szám, ez is Jókaira vonatkozó több közleménnyel jelent meg, melyeknek sorát Jókai Mórnaak: »A nagy ellenség« czimű új nagyobb elbeszélése nyitja meg (két rajzzal Jantyk Mátyástól) továbbá: »Jókai lakozása« 3 képpel, köztük »Jókai Fesztivál«-al és nevelő Jókai Rózával a műteremben. (Pauer Géznak a Vasárnapi Ujság részére készített fénykép fölvétele.) — »Negyven év előtt. Eötvös Károlytól. — »A vészmadár.« Szűry Depestől. — »Jókai írói működése.« — »Jókai a szerb irodalomban.« Popovics Istvántól. — »Jókai apjának bibliája.« (Jókai apjának családi följegyzéseinek hasonmásával). — »A művészek Jókainak (5 rajzzal a magyar művészek által Jókainak átadott albumból, Zichy Mihály, Benczur Gyula, Barabás Miklós, Vastagh György és Keleti Gusztáv rajzaival). — Ugyane szám Mikszáth Kálmán »Pava a varjuval« czimű hosszabb új elbeszéléseinek közlését kezdi meg. Kimmach László rajzaival. — Költeményeket közöl Sza-

bolcska Mihálytól és Szalai Fruzsínától, — képet József főhercegről, a mint Wörishofenben a Kneipp-gyógymódot használja. — »Az orosz trónörökös párduczvádaszaton Kelet-Indiában« czimű képet, s más czikkeken kívül »Irodalom és művészet«, »Közintézetek és egy-letek«, Sakjáték, Keptalányok stb. rendezése, s a boritékon Jókainak a jubileum-rendező bizottság elnökéhez, b. Eötvös Lorándhoz intézett levelének hasonmását. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

Egy életrevaló vállalat. A tanügyi szakirodalom egyik kiváló tényezőjévé vált egy év alatt az az önálló, független irányú és kizárólag a tanügyi és tanitóság érdekeinek szolgálatában álló közlöny, melyet »Tanügyi« czimén számos kiváló szakiró támogatásával Vaday József tanító szerkeszt Békésen. — Ezen tanügyi organum alkotta meg a tanitók ügyének társadalmi uton való kultiválására az első életrevaló tervet, tudniillik hogy arra szánt czikkeket a társadalmi lapoknak is megküldi közlés, vagy figyelembe vétel czéljából. Nagy iv alakban jelenik minden hó 1-én és 15-én nyolcz oldalon, oly változatos tartalommal, hogy egész család olvasmányt talál benne. Ajánljuk tanitók figyelmébe és társadalmi egyesületek pártfogásába. Egész évi előfizetési ára 3 frt.

„Kérünk feleletet.“

Debreczen, jan. 9.

A »Debreczeni Ellenőr« tegnapi száma a fenti czim alatt átvette a »Debreczeni Protestáns Lap« legközelebbi számának egyik közleményét, mely lap viszont a »Kropper Kirch. Anzeiger« cz. németországi lapnak egyik közleményét reprodukálja, melyben el van mondva, hogy miként sanyargattatnak a lutheránusok.

A »D. Prot. Lap« közleményét mi is olvastuk, de feleslegesnek tartottuk annak átvételét, mert megszoktuk már azt, hogy a német könyvek és német lapok a legnagyobb számárságokat írják a magyarországi viszonyok felől. Midőn azonban a »Debr. Ellenőr«-ben is olvastuk ezt a czikket, eszünkbe jutott, hogy mi a debreczeni lutheránusok sanyargattatásáról szóló történeti már elzött mintegy 6 évvel olvastuk eredetiben, egy német folyóiratban, ékes germán nyelven!

S csakugyan nem is csalódtunk! Kikerestük irataink közül az »Evangelisch-lutherischer Gotteskasten«-Verneinnek 1888-ik évi jelentését, s abban megtaláltuk — eredetiben — a »Debr. Prot. Lap« és a »Debr. Ellenőr« közleményeit. Az a jámbor »Kropper Kirch. Anzeiger« a mi általunk idézett folyóirathoz illőta ki — 5 év mulva — a reprodukált közleményt, melynek 6 éve volt szükségé arra, hogy mi hozzánk is eljussan.

A »Debreczeni Ellenőr« lutheránus szerkesztője feleletet kér arra, hogy honnan eredt ez a rágalmozó közlemény? Nem hiszi, hogy Debreczenből került volna ki. Mi is feleletet kérünk rá s kérdésünkkel egyenesen Materny Lajos urhoz, a debr. ág. evang. egyház lelkeséhez fordulunk, mert ugyancsak a »Lutherischer Gotteskasten« 1887-ik évi jelentésében olvassuk:

— »Aus der Lutherischen Gemeinde Debreczin liegen neuer Nachrichten nicht vor, da der Pastor derselben schwer erkrankt ist.« (A debreczeni lutheránus hitközségből újabb értesítés nincs előttünk, mert ennek lelki pásztora súlyos beteg.)

Ugy tünik föl tehát, mintha az illető folyóiratnak a Debreczenből szóló jelentéseket a debr. ág. evang. lelkész urak küldte volna. Kérünk tehát egyes és határozott feleletet arra nézve: volt-e ezen értesítésekben Materny Lajos lelkész urnak része, vagy nem? Mi óhajtjuk, hogy ne lett legyen bennök része!

Még valamit! Se a »Debr. Prot. Lap«, se a »Debr. Ell.« nem adta teljesen vissza az eredeti német rágalmozást. Ebben egyebek közt az is foglaltatik, hogy egyik debr. ref. lelkész (talán Kiss Albert, vagy K. Tóth Kálmánt érti a rágalmozó) működött abban közre, hogy a debr. ág. evang. egyháznak csak az esetben adásék városi segély, ha többé német nyelvű istentiszteletet nem tartanak, holott azt a tanácsis proponálta, a közgyűlés elfogadta, de a határozatot végre nem hajtották. Az is benne van az eredeti német közleményben, hogy minden sanyargattatásokon felül még »h e c z e t« is indítottak a lutheránusok ellen a debreczeni és budapesti lapokban.

Ezt a »heczet« mi csináltuk s büszkék vagyunk rá, hogy annak idejében megcsináltuk!

„Kérünk feleletet!“

K B

Különlélek.

Lemészárolt család Borzalmas rablói kősságot jelentenek Mircsitzből, Csehországból. Eddig még ismeretlen tettesek egy öt tagból álló családot pusztítottak el, hogy kirabolják. — A Landstrassen lakó Löwy kereskedőnek az üzlete reggel szokatlanul sokáig maradt zárva, ami feltűnt a szomszédoknak. Feltörték a bolt ajtaját és a lakásba mentek. Az előszobában feküdt a hetvenhárom esztendőes kereskedő a feleségével és huszonöt esz-

tendő leányával együtt vértől elborítva, halva. Csupa késszurás volt egész testük. — Az ágyban fekvőt egy kilenczesztendőes kis leány holtteste, a szomszéd szobában pedig súlyos sebekből eszméletlenül a legkisebbik leánya, aki hét esztendőes. Ez később magához tért és elmondta, hogy este kilenczfelé órakor az öreg Löwy bezárta az üzletet és bement a szobájába, hogy lefeküdjék. Kevésel azután kopogtattak az ajtón, amire a legidősebbik leány kiment. Az ajtó kinyitása után nyomban kiáltást, majd javeszékelést hallottak. A szülők kiesttek az előszobába, ahol egy férfi rájuk rontott és késsel össze-vissza szurkálta őket. A kilencz esztendőes kis leány látta a veszedelmet és rémülten menekült. Az ablakon át az udvarba akart ugrani, de abban a pillanatban egy másik rabló az udvarról szembe jött vele, egy ütessel leverte és leszúrta. Erre a legkisebbik áldozatra került a sor. Őt is addig ütötték-verték, amíg halottnak vélték. A kis leány azonban félig eszméletében még látta, hogy a rablók feltörték a szekrényeket, amelyekből az összes készpénzt elvitték. Azután nyugodtan távoztak. A rendőrség már nyomában van a tetteseknek. Azt hiszik, hogy a bűntettet a Direcki testvérpár követte el.

TÖRVÉNYSZÉK.

Az oláh memorandum póré elmarad. Kolozsvárról írják: A hirhét oláh »Memorandum«-nak e hónap végére kitűzött tárgyalása nem lesz megtartható, mert a vadlottak a legutóbbi időben különféle kifogásokat hoztak föl, hogy a tárgyalás megtartását elodázzák.

Vásári forgalom.

A debreczeni országos vásár alkalmával vasárnap f. é. január 14. és hétfőn január hó 15-én az alább felsorolt viszonylatokban külön személyvonatok fognak közlekedésbe bocsáttatni.

Kabáról—Debreczenbe:

Kaba indul 4 óra 50 perczkor reggel.
Szoboszló » 5 óra 15 perczkor reggel.
Vervölgy » 5 óra 25 perczkor reggel.
Ebes » 5 óra 33 perczkor reggel.
Ondód » 5 óra 41 perczkor reggel.
Debreczen érk. 5 óra 57 perczkor reggel.

Hadházról—Debreczenbe:

Hadház indul 6 óra 55 perczkor reggel.
Józsakert » 7 óra 15 perczkor reggel.
Debreczen érk. 7 óra 35 perczkor reggel.

Debreczenből—Kabára:

Debreczen ind. 12 óra 00 perczkor délután.
Ondód » nem áll meg
Ebes » 12 óra 23 perczkor délután.
Vervölgy nem áll meg
Szoboszló ind. 12 óra 44 perczkor délután.
Kaba érkezik 1 óra 07 perczkor délután.
Debreczen, 1894. év január havában.

Az üzletvezetőség.

A Debreczenből Ondód és Vervölgyre hazatérő csakis a délutáni 1641. sz. vonattal utazhatnak.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Kedden, január 9-én:

Gascognei nemes.

— Operette. —

Szerdán, jan. 10-én:

Fedora.

Dráma. Daróczi Ilka fölleptével.

Csütörtökön, jan. 11-én:

Fromont és Risler.

Dráma. Daróczi Ilka fölleptével.

Penteken, jan. 12-én:

Kis baba.

Vigjáték. Ujdonság.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot január 1-én a földmivelesi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a következő volt: December 25—26-ig az idő ősziességű volt, a szántás tavaszik alá csaknem országsszerte befejeztetett. Rég nem volt gazdasági munkálatokra, különösen a szántás eszközésére, oly kedvező időjárás, mint az elmúlt őszi idejében. A vetések, nevezetesen a buza, rozs, árpa és repce sokat gyarapodtak, sőt helyenkint annyira megerősödtek, hogy a gazdák a jószágot rájuk bocsátották, mi által természetesen sok szalasz takarmányt is megtakarítottak. A hosszantartó enyhe időjárásban azonban fergek és egerek néhol nagyobb mennyiségben mutatkoztak s a vetésekben jelentékeny kárt is okoztak. A dunántúli részeken pedig a rozs is megtámadta a buza fejlődő gabonát. A rozsdafoltok és a fergek által megkárosított vetések közül a tavaszszal alkalmasint sokat fel kell szántani. A bekövetkezett száraz fagy is káros a vetésekre; havazás csak néhol és pedig a Duna bal-és jobb partján s az erdélyi részeken volt. Szalasz takarmányművekben, ez idő szerint nincs hiány. A gazdasági munkálatok leginkább fa- és nádvagásból — ezen czikket szállításból, trágyaáthordásból, dohánysziketésből és szállításból, némely hegyvidéken pedig gazdasági terménymagvak tisztításából, illetőleg cseplésből állanak.

Előfizetési árak: helyben, vagy postán külfö... Egész évre... Félévre... Negyedévre... Egy óra... Egyes szám 4 kr.

Előfizethető helyben: Telegr. K. Lajos könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban (Főter 1828. sz. alatt)

Szeretetlen

Mammom bálványár... dása, vagy a létért val... veket megkérgező, illuz... belső hangulatokat üldö... tása-e, avagy az utilitár... anyag tulbecsülése az o... nyomorúságunkban alig v... mint a szeretetlenség; a sz... nagyon sok emberből kiv... vezetett egy lelki kórse... insanitához is, ahhoz a... telen helyzethez, mely t... tingcióját nem ismeri. M... cselők a korszellemnek... dobzódását az erkölcsstele... a legnagyobb betegségn... szavuk hatékonyabb suly... hol népek sorsát irányít... rendünk, embernevelési... büntető kodexünk is hat... resen reformáltatnék.

De hát a prédikátor... dég tragikus volt, mód... fennáll. Most nem mágly... halál vár a morál hird... semmibe vevés és a pho... elnevezés.

Még ebben is következ... mi, igazai gigászai a sz... Nem szeretik azokat, ak... retetből megakarnak men... detetésünknek. Az irigys... hase volt hatalmasabb, b... ban. Milyen csodálatos, h... zeltközi rajongó az örök... pazarolja a szót, iskolás... dülő szívében nagyobb... mint mikor barbár korb... más despoták szeretetlen... ellenségként állította szem... szeretetlenségnek ebben... tisében, ha rajtam állana... ném kötelezővé, hogy tan... denki Pál apostolnak a k... irt levelének 13 könyve... nyolczadikig terjedő rész... emberek és angyalok nye...

A „DEBRECZEN” T

A kereszt

A libamáj pompásan... esett a kamenici is... Odaintettem a pinczért... — Egy kuglert... Mire ezzel is kész volt... gyujtva, a jólakott ember bold... gével kezdtem bámulni az ü... cziradát... Nem gondoltam teljes... hogy ne zavarjam testem nyu... izgalmaival... Közömbösen át-átneztem... nagyuri közönségen, aztán is... merültem... Alig szívtam el a cigara... széd asztalhoz két ur ült... Egy hatalmas pálma volt... miatt nem igen vehettem szem... Nem is akartam... Minek? Két éhes ember, a kik e... szintén oly jóllakottak és bold... lesznek, mint én... Mit törődném velük? Gyorsan ettek, legalább a... villamesörömpöléséből úgy vett... Mikor ez a megszokott, n... nek boszantó hang megszűnt, n... kan beszélgetni... Egy-egy hangot elkaptam... nem akarta; később, a bevezet... érdeklődtem... Nem néztem többé az üve... sőt szerettem volna leszádni a... dégeket mind, a miért ők is be... varnak a hallgatóságban.

Közgazdaság.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. január 5. a) Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronként 400 kilg-on felüli súlyban) 48¹/₂—49¹/₂. 2. Óreg közep (páronként 300—400 kilg-súlyban) 48.—49¹/₂. 3. Fialat nehéz (páronként 320 kilg-on felüli súlyban) 5¹/₂—5¹/₂. 4. Fialat közep (páronként 251—320 kilg, súlyban) 5¹/₂—5¹/₂. 5. Fialat könnyű (páronként 250 kilg-ig terjedő súlyban) 9 50/100—10. Magyar szedett: 1. Nehéz (páronként 280 kilg-on felüli súlyban) 48.50—49.50. 2. Közép (páronként 220—280 kilg, súlyban) 49.50—50¹/₂. 3. Könnyű (páronként 220 kilg-ig terjedő súlyban) 48.—49.—III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 320 kilg-on felüli súlyban) 47.—48.—10. Közép (páronként 250—320 kilg, súlyban) 47.—48.—11. Könnyű (páronként 220 kilg-ig terjedő súlyban) 45.—46.— Sertés létszám: jan. 3-ik napján volt készlet 123,346 darab. A hízott sertés üzletirányzata: vált — jan. 4-ik napján felhajtott 2184 db, jan. 5-án elszállított 2705 db, jan. 5-én maradt készletben 122,825 db.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos egyzések január 8. — Buza ószre 7.71 pénz, 7.72 áru, tavaszra 7.49 pénz, 7.40 áru. Tengeri 1894. máj.—jun.—ra 4.98 pénz, 5.— áru Zab tavaszra 6.72 pénz, 6.74 áru. Káposzta-repeze aug.—szept. — pénz. — áru.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal főter 1828.)

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra:

Báli szövetek, színes selymek,

Francia Voile-ok, Atlas, Satin és Batistok, továbbá legyezők, virágok, csipkék,

Báli belépők,

melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN RÓZSATÉR. Mintákat kívánatra készséggel küldünk. (5)

Van szerencsém a l. cz. közönségnek, a Debreczenben Piaoz-utóza 2083. szám alatt ujonnan épült új házámban berendezett fők becses figyelmébe ajánlani. Marmaros-szigeti bitorgyáram még az 1875-ik évben alapított, ez idő óta a legjobb sikerrel működő, jó ízű, szép és szőlő munkáért 1882. évben I. osztrák királyi dicsőítőlevelet nyert, az 1885. évi országos kiállításán nagy bronz éremmel, az 1888. évben Pécsett nagy arany éremmel s 1891. évben Temesvártól szintén nagy éremmel let kiintetve. (Gyáram minden tekintetben a legcsiszoltabb utjásokkal lévén berendezve, az épület Portál és bitorgyáram tere a legmészszebb módú igényeknek is kényelmesen megfelelnek, már annál inkább is, mert tudvalevőleg Marmarosmegyében, ahol gyáram fennáll, található a legjobb fa az országban, ami szintén jelentékenyen hozzájárul, hogy jó és olcsó munkát készíthessék. Gyári raktáramban nagyválasztékban van készletben mindennemű lakberendezés, magánházak, szállotok és egyéb intézetek számára, a legújabb bitordaraboktól kezdve a legfinomabb művészi kivitelű asztalos, kárpitos, esztétikus és fatárgó iparokig a legkülönbözőbb stílusban. Ugyanintén díszválasztékban találhatók nálam bitorszevelek, tükrök, vasbutorok továbbá bel- és külföldi bitor díszítési tárgyak. Üzletemben szakarított, sok éven át kipróbált munkások állván rendelkezésemre, mindenkor oly helyzeben vagyok, hogy a rém ruházandó megfizetéseket olcsón, pontosan, szőlő kivitelben és jótállás mellett eszközölhetem. Esetleg csomagolószaktól olcsó ártól pontosan teljeslek. Válasszonon üzlektörvényre vagy javításra eszközölésére olcsó arszantás mellett, ugyancsak mindennemű építelés-üzletelátásunkra is. Midőn díszesen berendezett bitor-raktáram szíves megtekintésére a n. é. közönséget kérem, maradjok szíves jóindulattal támogatást kérvé.

SCHWARGZ VILMOS. Kiváló íszellettél

Csak szerencsefejjel valódi! Hamisítástól óvakodjunk! Első fiumei tengerentúli beviteli társaság (399) PFAU ÉS TÁRSA, FIUME. KAPHATÓ: minden nagyobb fűszer-kereskedésben, Csemege-üzletben, gyógyszerárban, cukrázdában és kávéházban.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FŐTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben) teljesen ujonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat: takarékpénztári, kereskedelmi ügyvédi és községi nyomtatványokat. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT: Gyászjelentéseket, báli- és lakodalmi meghívókat. ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT, TÁNCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a „DEBRECZEN”, és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomtat, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába. Izléses kiállítás! Jutányos árak!

Hirdetések a »DEBRECZEN« című lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET, bor- és rum-vignetteket, falragaszokat, MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással jutányos árakon. Birósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.